

Про підсумки участі практичних психологів і соціальних педагогів у Всеукраїнському конкурсі авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у 2019-2024 роках

У сучасній системі освіти важливе місце посідає розвиток психологічної служби, що забезпечує емоційне благополуччя та соціальну підтримку учасників освітнього процесу. Однією з ефективних форм виявлення та популяризації інноваційних підходів у роботі практичних психологів і соціальних педагогів є Всеукраїнський конкурс авторських програм «Нові технології у новій школі».

Протягом 2019-2024 років практичні психологи та соціальні педагоги закладів освіти Білоцерківської міської територіальної громади брали активну участь у Всеукраїнському конкурсі авторських програм «Нові технології у новій школі», який став ефективною платформою для виявлення, популяризації та впровадження сучасних підходів у сфері психологічної та соціально-педагогічної підтримки дітей та учнівської молоді.

Цей конкурс не лише сприяє професійному зростанню фахівців, а й є стимулом до осмислення нових викликів у сфері освіти та пошуку інноваційних форм роботи в умовах реформи Нова українська школа.

Завдяки участі у конкурсі працівники психологічної служби закладів освіти змогли презентувати власні авторські розробки, обмінятися досвідом із колегами та актуалізувати питання ролі психологічної служби у забезпеченні якісної освіти й підтримки ментального здоров'я дітей та молоді.

За період, що розглядається, було розроблено, підготовлено і подано 33 авторські програми, серед яких – 4 програми соціальних педагогів, 17 програм практичних психологів ЗДО, 12 програм практичних психологів ЗЗСО, 1 програма методиста НМЦПС.

Участь у конкурсі взяли практичні психологи ЗДО № 2, 9, 14, 15, 17, 18, 22, 23, 24, 26, 29, 32, 35, що становить 36% від загальної кількості закладів дошкільної освіти громади.

Також до конкурсної діяльності долучились фахівці з таких закладів загальної середньої освіти, як: гімназія слов'янських мов № 1, гімназії № 3, 4, 5, 11, 15, Гетьманський ліцей, ліцеї № 9, 12, 17, природничо-математичний ліцей № 16, опорний ліцей № 20, спеціальна школа № 19. Це 39% від загальної кількості ЗЗСО громади.

Такий рівень залученості свідчить про високу мотивацію та професійну активність фахівців. Варто враховувати, що підготовка авторської програми потребує значного досвіду, глибоких знань методики та розвинених навичок проектування психолого-педагогічної діяльності. Враховуючи те, що в закладах освіти працює чимало молодих спеціалістів, які лише набувають професійної майстерності, а також існує певна плінність кадрів, зазначені 36% і 39% – це

високий якісний показник. Він демонструє ефективну роботу системи методичної підтримки та бажання фахівців розвиватись і ділитися своїми напрацюваннями.

Представляємо вам результати I (територіального) етапу Всеукраїнського конкурсу

У 2019 році в номінації «Профілактичні програми» на конкурс було подано 7 авторських програм, а саме:

- розвіткова «Секретики ведмедика Михасика» (правила успішної соціалізації та набуття емоційного досвіду для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку) авторського колективу: практичного психолога ЗДО № 15 «Теремок» Куртішової Інги Борисівни, практичного психолога ЗДО № 17 «Усмішка» Мокосєєвої Олени Анатоліївни, практичного психолога ЗДО № 9 «Тополинка» Прибульської Віри Іванівни – **I місце**;
- «Дізнайся сам – навчи інших» (програма роботи психологічного клубу для старшокласників) практичного психолога гетьманського ліцею Булах Марини Василівни – **I місце**;
- «Граємось. Навчаємось. Розвиваємось» (профілактично-розвивальна програма для учнів 2-4 класів) практичного психолога Білоцерківської гімназії № 11 Сердюк Валентини Іванівни – **I місце**;
- розвіткова «Жив-був Я» (самопізнання, формування самооцінки для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку) практичного психолога ЗДО № 35 «Вербиченька» Коломієць Світлани Миколаївни – **II місце**;
- «Малятко» (профілактично-розвивальна програма для дітей 2-3-х років з використанням елементів арт-терапії) практичного психолога ЗДО № 14 «Оксанка» Лісовської-Веред Світлани Олександрівни – **II місце**;
- «Інтелектуальна ігротека» (парціальна програма для дітей старшого дошкільного віку) практичного психолога ЗДО № 33 «Калинка» Сулиги Наталії Михайлівни – **III місце**;
- «Пізнайко» (парціальна програма гуртка для дітей 6-7 року життя) практичного психолога ЗДО № 17 «Усмішка» Мокосєєвої Олени Анатоліївни – **III місце**.

Усі програми вирізнялися сучасним методичним підходом, креативністю, адаптацією до вікових особливостей дітей, а також профілактичною спрямованістю, що особливо актуально в сучасних умовах.

У 2020 році в номінації «Корекційно-розвиткові програми» було подано 5 авторських програм, а саме:

- «Аромати твого настрою» (для дітей 10-12 років), практичного психолога Білоцерківського природничо-математичного ліцею № 16 ім.М.О. Кириленка Проскури Тетяни Степанівни – **I місце**;

- Програма корекції розвитку учнів молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку практичного психолога Білоцерківського опорного ліцею № 20 Горбатенко Оксани Зіновіївни – **I місце**;
- «Корекція мовлення та емоційно-вольової сфери старших дошкільників із ФФНМ та ЗНМ засобами арт-терапії», практичного психолога ЗДО № 26 Дем'яненко Олени Іванівни – **II місце**;
- «Через тіло розвиваємо розум та емоції» (для дітей молодшого шкільного віку) практичних психологів Білоцерківської спеціальної школи № 19 Рибак Ольги Володимирівни, БСШ № 1 Войтенко Наталії Юріївни, директора НМЦПС Корнієнко Людмили Володимирівни, методиста НМЦПС Федорченко Наталії Миколаївни – **III місце**;
- «Формування навичок спілкування та лідерських якостей старшокласників» (для учнів 9-11-х класів) соціальних педагогів Білоцерківської гімназії слов'янських мов № 1 Данільченко Тетяни Анатоліївни та Білоцерківської гімназії № 4 Циборовської Людмили Миколаївни, практичного психолога НМЦПС Яценко Наталії Володимирівни – **III місце**.

Подані програми демонструють сучасний підхід до психолого-педагогічної підтримки дітей з урахуванням їхніх вікових, емоційних та індивідуальних особливостей. Вони базуються на мультисенсорному, тілесно-орієнтованому та інтегрованому підходах, активно використовують креативні та адаптовані форми роботи. Програми відзначаються високим методичним рівнем і мають значний потенціал для подальшого впровадження в освітню практику.

У 2020–2021 роках, попри карантинні обмеження, конкурс відбувався в онлайн-форматі.

У 2021 році в номінації «Розвивальні програми» було подано 4 авторські програми, а саме:

- «Радість спілкування» для дітей 5-7-и років практичного психолога ЗДО № 2 «Берегиня» Слободянюк Інни Миколаївни – **I місце**;
- «Смішарики» для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку практичного психолога ЗДО № 22 «Ластівка» Кеби Тетяни Анатоліївни – **I місце**;
- розвивальна програма для учнів 5-х класів зі зниження рівня шкільної тривожності практичних психологів Білоцерківської гімназії № 3 ім. Т. Г. Шевченка Духти Юлії Володимирівни та Білоцерківського ліцею № 12 з поглибленим вивченням інформаційних технологій Яворської Тетяни Василівни – **II місце**;
- розвивальна програма «Я і Світ в мені та навколо мене» для дітей 7-9-и років методиста НМЦПС Федорченко Наталії Миколаївни – **III місце**.

Програми цієї номінації адаптовані до вікових особливостей дітей 5-11-и років та спрямовані не лише на розвиток окремих психічних функцій, а й на зміцнення емоційного здоров'я та розвиток соціальної компетентності дітей. У програмах домінують інтерактивні методи (гра, арт, казка, мультперсонажі,

релаксація). Вони легко можуть впроваджуватись у закладах освіти та мають високий профілактичний ефект.

У 2022 році в номінації «Просвітницькі програми» було подано 4 авторські програми, а саме:

- «Ти не один: подолання душевної самоізоляції» практичного психолога БЗШ № 5 Гарнаги Катерини Василівни – **I місце**;
- «Граю, уявляю, пам'ятаю» практичного психолога ЗДО № 23 «Дзвіночок» Романової Наталії Анатоліївни – **II місце**;
- «Люблю своє життя» практичного психолога Білоцерківської гімназії слов'янських мов № 1 Войтенко Наталії Юріївни та соціального педагога БСШ № 1 Данільченко Тетяни Анатоліївни – **II місце**;
- «Екскурс в психологію» практичного психолога Білоцерківського ліцею іноземних мов-гімназії № 9 з поглибленим вивченням іноземних мов Хом'юк Галини Вікторівни – **III місце**.

Програми, подані у номінації «Просвітницькі програми», спрямовані на формування психологічної грамотності, підвищення обізнаності щодо емоційного здоров'я та розвиток особистісного потенціалу учасників освітнього процесу. Основними тематичними акцентами виступають емоційне благополуччя, формування та підтримка соціальних зв'язків, пізнання себе, мотивація до життя, а також ознайомлення учнів із базовими поняттями психології у доступній і цікавій формі.

У 2022–2024 роках, зважаючи на воєнний стан, конкурс було проведено з урахуванням актуальних викликів –підтримку психоемоційного здоров'я дітей та підлітків, формування важливих навичок, а саме – формування особистих кордонів, запобігання психологічним труднощам при роботі з дітьми ООП тощо.

У 2023 році в номінації «Профілактичні програми» було подано 5 авторських програм, а саме:

- профілактична програма роботи з підлітками з питань формування особистих кордонів, сексуальної освіти та профілактики ризикованої поведінки «Відверто про важливі речі» практичного психолога Білоцерківської гімназії-початкової школи № 15 Бульковської Вікторії Олександрівни – **I місце**;
- розвиткова програма «Розвиток емоційного інтелекту» практичного психолога Білоцерківського ліцею-гімназії № 17 Гордієнко Оксани Петрівни – **II місце**;
- розвиткова програма «Граю, уявляю, пам'ятаю» практичних психологів Білоцерківського ЗДО № 23 «Дзвіночок» Романової Наталії Анатоліївни та Білоцерківського ЗДО № 18 «Ясочка» Ліченко Тетяни Анатоліївни – **III місце**;
- програма індивідуальних корекційно-розвиткових занять з дітьми з ООП практичного психолога Білоцерківського ЗДО № 29 «Барвінок» Марченко Олени Миколаївни;

- програма розвитку пізнавальної діяльності дітей 4-го року життя з особливими освітніми потребами практичних психологів Білоцерківського ЗДО № 32 «Перлінка» Олтаржевської Людмили Валеріївни та Білоцерківського ЗДО № 9 «Перлінка» Прибульської Віри Іванівни.

Всі програми спрямовані на попередження складнощів у розвитку, соціальній адаптації та емоційному стані дітей, що робить їх важливим інструментом у системі психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти громади.

У 2024 році в номінації «Корекційно-розвиткові програми» було подано 5 авторських програм, а саме:

- програма корекції агресивної поведінки підлітків «Подолання агресії» Данільченко Тетяни Анатоліївни, соціального педагога Білоцерківської гімназії слов'янських мов-початкової школи № 1; Цибровської Людмили Миколаївни, соціального педагога Білоцерківської гімназії-початкової школи № 4, Яценко Наталії Володимирівни, практичного психолога Навчально-методичного центру психологічної служби Управління освіти і науки – **I місце**;

- корекційно-розвиткова програма для дітей 4-го року життя «Будемо знайомі» Мокосеєвої Олени Анатоліївни, практичного психолога Білоцерківського закладу дошкільної освіти № 17 «Усмішка» – **II місце**;

- програма розвитку пізнавальної діяльності дітей 4-го року життя з особливими освітніми потребами Олтаржевської Людмили Валеріївни, практичного психолога Білоцерківського закладу дошкільної освіти № 32 «Перлінка», та Прибульської Віри Іванівни, практичного психолога Білоцерківського закладу дошкільної освіти № 9 «Тополинка» – **III місце**;

- робочий зошит дошкільника «Мій помічник» (вправи з піктограмами, корекція розладів аутичного спектру) Кеби Тетяни Анатоліївни, практичного психолога Білоцерківського закладу дошкільної освіти № 24 «Світанок»;

- програма «Через тіло розвиваємо розум та емоції» (для дітей молодшого шкільного віку) Рибак Ольги Володимирівни, практичного психолога Білоцерківської спеціальної школи № 19 та Войтенко Наталії Юріївни, практичного психолога Білоцерківської гімназії слов'янських мов-початкової школи № 1.

Цінність поданих програм у номінації «Корекційно-розвиткові програми» полягає в їхній спрямованості на підтримку дітей із труднощами розвитку, поведінки чи емоційного реагування. Вони орієнтовані на **впровадження сучасних методів корекції та психоемоційного розвитку**, а також на **інклюзивність і персоніфікований підхід** у роботі з дітьми різного віку.

Більшість програм можуть бути реалізовані як у рамках індивідуальної, так і групової роботи.

У 2025 році в номінації «Розвивальні програми» до участі в конкурсі було подано 3 авторських програми, а саме:

- корекційно-розвиткова програма для дітей 5-7(8) років життя «Пізнавальний калейдоскоп» практичних психологів: Білоцерківського закладу дошкільної освіти № 35 Коломієць Світлани, Білоцерківського закладу дошкільної освіти № 15 Куртішової Інги та НМЦПС УОН БМР Мокосеєвої Олени – **I місце**;
- корекційно-розвиткова програма «Коло довіри» практичного психолога Білоцерківської природничо-математичного ліцею-гімназії № 16 ім. М.О.Кириленка Білоцерківської міської ради Марченко Світлани – **II місце**;
- спеціальна програма для корекції мовлення та емоційно-вольової сфери старших дошкільників із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення та загальним недорозвитком мовлення засобами арттерапії «Барви слів та емоцій» практичного психолога Білоцерківського закладу дошкільної освіти № 26 «Струмочок» Білоцерківської міської ради Дем'яненко Олена – **II місце**.

Цінність програм номінації «Розвивальні програми» (2025 р.) полягає в цілеспрямованому впливі на розвиток когнітивної, емоційної та комунікативної сфер дошкільників та молодших школярів, із врахуванням їхніх індивідуальних особливостей, вікових потреб і можливих мовленнєвих чи емоційно-вольових труднощів. Ці програми мають значний профілактичний і компенсаторний потенціал, є ресурсом для педагогів і практичних психологів у формуванні повноцінного розвитку дитини.

Програми переможців I (територіального) етапу Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» були направлені до КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» для участі в **II (обласному) етапі конкурсу**.

У 2019 році профілактично-розвивальна програма для учнів 2-4 класів «Граємось. Навчаємось. Розвиваємось» практичного психолога Білоцерківської гімназії № 11 Сердюк Валентини Іванівни стала призером II етапу, **II місце на обласному рівні**.

У 2020 році програма корекції розвитку учнів молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку практичного психолога Білоцерківського опорного ліцею № 20 Горбатенко Оксани Зіновіївни стала **переможцем обласного рівня**.

У 2022 році програми «Радість спілкування» для дітей 5-7-и років практичного психолога ЗДО № 2 «Берегиня» Слободянюк Інни Миколаївни та «Смішарики» для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку практичного психолога ЗДО № 22 «Ластівка» Кеби Тетяни Анатоліївни посіли **III місце на обласному рівні**.

У 2023 році профілактична програма роботи з підлітками з питань формування особистих кордонів, сексуальної освіти та профілактики ризикованої поведінки «Відверто про важливі речі» практичного психолога

Білоцерківської гімназії-початкової школи № 15 Бульковської Вікторії Олександрівни стала призером обласного рівня, зайнявши **II місце**.

У цьому році корекційно-розвиткова програма для дітей 5-7 (8) років життя «Пізнавальний калейдоскоп» авторського колективу практичних психологів ЗДО № 15, 35 та Центру ментального здоров'я Коломієць Світлани, Куртішової Інги та Мокосєєвої Олени зайняла **II місце на обласному етапі** Всеукраїнського конкурсу авторських програм.

Такі результати є свідченням високої професійної майстерності, творчого підходу та актуальності ідей, які реалізуються фахівцями психологічної служби громади в інтересах розвитку дітей і створення безпечного, підтримувального освітнього середовища.

Висновок. Подані на конкурс програми засвідчили високий рівень професійної компетентності та креативності практичних психологів і соціальних педагогів закладів освіти Білоцерківської міської територіальної громади. Вони охоплюють широкий спектр тем – від розвитку емоційного інтелекту та профілактики ризикованої поведінки до корекції емоційно-вольової сфери й підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Особливу цінність становить орієнтація програм на гармонійний розвиток особистості дитини, врахування вікових особливостей, інтеграція сучасних методик (арт терапія, тілесноорієнтовані практики, ігрові та проєктні форми), а також командна взаємодія авторів. Багато з них вже мають досвід апробації і позитивні результати впровадження, що свідчить про їхню ефективність та практичну значущість. Загалом, програми є прикладом інноваційної та системної роботи психологічної служби в освіті, спрямованої на підтримку психічного здоров'я дітей, їхню соціалізацію та формування життєстійкості в умовах сучасних викликів.

Усі конкурсні програми популяризуються та використовуються серед працівників психологічної служби закладів освіти громади. Тому варто продовжити підтримку участі фахівців у конкурсі, особливо молодих спеціалістів.

Підсумовуючи, варто зазначити, що участь фахівців психологічної служби Білоцерківської міської територіальної громади у Всеукраїнському конкурсі авторських програм сприяє не лише поширенню професійного досвіду, а й підвищенню якості психолого-педагогічного супроводу в освітньому процесі.